

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnaburgensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Franciscvs Gvilielmvs, Dei & Apostolicae Sedis gratia, Episcopvs Ecclesiae
Osnaburgensis, Praepositvs Ratisbonensis, Comes De Wartenberg,
Dominvs In Wald, &c. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

FRANCISCVS
GUILIELMVS,

Dei & Apostolicæ Sedis gratia,
EPISCOPVS ECCLESIAE
OSNABRUGENSIS,
PRÆPOSITVS RATABONENSIS,
COMES DE WARTENBERG,
DOMINVS IN WALD, &c.

Vniversis & singulis, Cathedralis Nostræ & Collegiatarum Parochialiumque Ecclesiarum Prælati, Abbatibus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Parochis, Rectoribus & Curatis, cæterisque Civitatis & Diocesis Nostræ Osnabrugensis Clericis & Personis Ecclesiasticis, tam Regularibus, quam Sæcularibus, Salutem in DOMINO sempiternam.

*M*emoria vos tenere arbitramur, quanto promovendi honoris divini, proferendæ Christianæ fidei religionisque Catholicæ, quanto denique status Ecclesiastici ornandi augendi; desiderio flagrarit Magnus ille CAROLVS, Romanorum Imperator & Rex Francorum, non avitæ duntaxat fortitudinis gloriæque bellicæ Heros, sed barbararum etiam gentium invictus domitor, & Episcopatum in Saxonia plurimum munificus aquè ac pius Fundator. Quam etiam ob rem, Saxonibus illis præcis, non minore felicitate prælio victis, quam religione, ad Christum, unà cum Duce ac Principe suo Wedikindo, maxima orbis Christiani gratulatione, traductis, totus in eo fuit, ut agnitam jam Christi fidem desultoria levitate ne mutarent, sed retinerent constantissime, jactasque salutis radices, dignis Christiana arbore, bonorum operum fructibus confirmarent. Hoc consilio Episcopatum hunc Nostrum Osnabrugensem, primum omnium ac vetustissimum in Saxonia, sub patrocínio Apostolorum Principis instituit; accitoque ex Frisia, viro non minus vitæ sanctimonia & Sacerdotii dignitate, quam doctrina laude & rerum divinarum cognitione, id ætatis, clarissimo, WIHONE; primum quidem, plebem ac populum in Mysteriorum sacrorum disciplina studiose institui, deinde vero Ecclesiam, ab se conditam fundatamque, sanctorum Christi Sacerdotum multitudine, eruditione etiam ac scientiarum graviorum & religiose potissimum integritatis laude antestare cæteris,
imò

SYNODVS MAIOR OSNABRVGENSIS.

imò Ecclesiam Osnabrugensem quasi matrem ac nutricem reliquarum omnium esse voluit, à qua illæ & primam gratiæ vitam, & doctrinæ Christianæ lac haurirent. Quod quanto vicinorum Episcopatum commodo, quam luculento fidei Christianæ incremento factum sit, satis prodiderunt vetera Historia Saxonica monumenta; ex quibus in propatulo est, ex Osnabrugensi Ecclesia, tanquam ex communi adfitarum Diœcesium Seminario, integerrimos Clericos, absolutissimosque Sacerdotes, ad promulgandam veram fidem, procurandamque animarum salutem prodiiſſe. Incubuit in hoc, maximo studio, primus hujus Sedis Antistes Wiho; incubuerunt in idem alii plures Ecclesiæ Nostræ Præsules (quorum syllabum vestris oculis subijcimus,) qui, votorum suorum compotes, ad septingentos & quod excurrit annos, nobilissimam, ut ait Cyprianus, Christiani gregis portionem, Sacerdotes inquam & Clericos, divino cultui inauguatos, numero multos, eruditione præstantes, pietate eximios, numeris omnibus perfectos, singulari Dei beneficio, illustri cum Episcopatus hujus ornamento, non sine admiratione infidelium, omnium vero commendatione, habuerunt. Atque utinam conspicuus ille Ordinis Ecclesiastici nitor, qui tanto cum decore resplenduit, constanti semper luce fulſſet. Verum, dux tenebrarum, illustrissimo soli ausus offundere nebulas, id effecit, ut Nazaraei nostri, candidiores nive, nitidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo, sapphiro pulchriores, mutato colore optimo, vultuque instar carbonum denigrato, vel probrosa turpitudine lapsi sint, violato castitatis voto, vel impio perjurio ad errores fœdissimos ac heresin desciverint. Quod evenisse justa Dei ultione experti sumus, ab illis maxime annis, quibus vel iniquitate temporum, vel libertatis amore, vel conniventia A catholicorum Præsidium, vel vulgi errore, vel Sacerdotum licentia, tota hæc (prò dolor) Diœcesis, non, ut orbis universus Arianum se esse, ingemuit, sed A catholicam esse vidit. Quod uti alienis imbuti opinionibus Ecclesia Rectores dissimularunt; ita solliciti de se deq; suorum salute Curatores restituere in integrum pro viribus nixi sunt. Certè celebris prudentiæ laude Prædecessor Noster Ioannes Comes de Hoia felic. rec. & pronuper Itelius Fridericus S. R. E. Cardinalis & Comes Zolleranus, magni ambo & memoria nunquam interitura Episcopi, introducto in hanc Diœcesin promulgatoque palam Tridentino Concilio, summa desideraverunt, conati sunt plurima, multa effecerunt. Nostis ipsimet vos plerique, & memorare potestis, quid tantorum impensis operum moliti, quid emoliti sint. Nos in curam Episcopalis muneris, Episcopo animarum nostrarum supremo ita volente, illo maxime tempore, quo turbinum omnis concitatio, tempestatumque effusarum indignatio, in Diœcesin Nostram, Nauclero jam suo ac Governatore orbatam, inundabat, adsciti, unum id in votis habuimus, ut, si non reductâ malaciâ, sedatis saltem perturbationum procellis, creditas Nobis Petrinæ naviculæ reliquias, quocunque possemus pacto, assereremus & servaremus. Nec vos præterit, quanta cum difficultate, quanto sumptu atque opere, quanta Adversariorum obtreccatione, quanta repugnantia filiorum Belial, post

Ex Saxonia
Krantzii,
Kerſſenbrug, &
Kleniſſorgi
Historia.

Cyprianus
serm. de
virgin.

Threnor. 4.
v. 7. 8.

S Y N O D V S M A I O R

felicem inaugurationem Nostram, Deo nobis opitulante, effectum dederimus, ut Nostra in Vrbe principe, totaque Diœcesi, sua Religioni Orthodoxæ integritas constaret. Plura hic non persequimur; Deus enim pro nobis, & causa æquitas, loquitur. Tantis certè impendiis, tantâ molestiâ (conscientiam habemus ad Deum Dominum bonam) unum hoc quæsivimus, ut, proscriptâ impietate, revocatâ omnino, vel restitutâ ex parte, Religione avitâ, fides Catholica in Diœcesin Nostram reducatur, Ecclesiasticarum autem Constitutionum observatio in Clero Nostro, si non ad laudem pristinam (quod tamen vel maxime optamus) revirescat, ad sacrarum tamen legum Canonumque normam, ac disciplinam Ecclesiasticam, erigatur ac conformetur. Quod eò magis necessarium est, quò Clerici & sacrorum Præfecti, exemplo suo, in utramque partem plus in vulgus possunt, aut nocere si mali sint & improbi, aut prodesse si Religiosi & pii. Vti enim morbus, à capite ortus, facillime per venas atque arterias in membra traducitur ac dividitur, totumque corpus pervadit & inscit; ita vitia Clericorum (qui corporis Christi capita quedam sunt,) proclivi admodum contagione, in populum diffunduntur, dum quilibet imitari non horret, quod tanto videt autore perpetrari. Quod indicasse nobis videtur tam Ieremias, dum asserit, à Sacerdotibus egredi pollutionem super omnem terram, quam Oseas, dum vaticinatur, Sacerdotes esse factos in laqueos & rete expansum; laqueos, quibus integritati gula interstringeretur; rete, quo, decepti malorum esca, pisces, rationis compotes, caperentur. Quæ etiam de causa, ex S. Ioannis Chrysostomi sententia, Clerici unius peccatum, sicut commune quoddam Paræciæ integræ contagium, tam grave atque enorme est, atque multitudinis totius: quod ille, adductâ, ad confirmationem assertionis suæ, Aaronis indulgentiâ, Ophni & Phinees sacrilegio stabilit; additque, idcirco unius Sacerdotis delictum expiatum fuisse eadem hostiâ, quâ populi universi piacula propitiabantur. Atque, ut taceamus de scandalis passim præbitis, de offensionibus datis, quibus horrendum illud V.Æ, summus noster Pontifex, à peccatoribus segregatus, intonuit; tantam hæcenus in Diœcesi Nostra credendi vivendique libertatem, tantam errorum impunitatem, tantam rerum divinarum ignorationem, tantum salutis neglectum, magnam sane partem confusionem hanc culpâ Pastorum natam esse in grege, existimandum est. Morbo huic fontico, tam noxio ac virulento, non mæderi, cum possemus, grande arbitramur nefas, cum, eam ad curationem, à supremo Ppsychiatro, & Oleum accepimus & Vinum. Nec præsentius alexipharmacum, discipline Ecclesiasticæ (quam in oratione Synodali præscribi vobis, eademque de causa excudi, præcepimus) observatione; ex qua nullo negotio perspicuum, quibus obnuntiationibus dirisque configantur, quibus mulcentur pœnis atque censuris, impii, dissoluti, leves, impudici, negligentes muneris sui, Sacerdotes. Quid vero Christianæ Reipublicæ & Ecclesiæ Dei conferant pii ac religiosi Sacerdotes & Clerici, qui, cum integritate morum, eruditionem sacram & zelum animarum castum conjungunt, à primis fidei incunabulis, ad decli-

vem

Ier. 23.
v. 15.
Oseas c.
5. v. 1.

Lib. 6.
de Sa-
cerdo-
rio.
Exod.
32. v. 22.
& 28.
1 Reg.
2 à v. 12.
& c. 4.
v. 10.
Ex Le-
vit. 4.
Matth.
18. v. 7.

Luc. 10.
v. 34.

O S N A B R V G E N S I S.

rem hanc usque senectam, per singulas aetates, abundè in Ecclesia constitit: adeo ut nemo diffiteri possit, plures, sanctitate & exemplo Pastorum suorum, quam docendi contentione & miraculorum multitudine, ex errorum tenebris ad veram fidei lucem, ex flagitiorum cæno ad justitiæ Christianæ studium, emerfisse. Ita scilicet oculos, ita animos ferit honesta & innocens Clericorum vita. sicuti enim unius Sacerdotis flagitiis provocatus ad iracundiam Deus, toti populo infligit plagas, ita unius etiam religione ac pietate mitigatur, ut propitius sit ac favens; quod exemplo suo Samuel & Othias docent. Sunt Clerici Lux mundi, Sal terræ, Oculi corporis mystici; in hac, luce si tenebræ, in hoc sale si fatuitas, in his oculis si albugo, decoram ceteroqui Ecclesiæ faciem obscurari, evanescere, fœdari, perspicuum est. si è diverso, in luce hac, vitæ ardor ac doctrinæ splendor, in sale hoc condiendi acrimonia, in oculo hoc pura perspicacitas; manifestus evadit speciosissimi oris Ecclesiæ nitor, sapor, pulchritudo. Hunc corporis splendorem, vel, obstitum nonnihil, deterfis maculis expolietis, vel, jam interpolatum, reddetis illustriorem, si ea, quæ de officio Ecclesiastico, de animarum cura, de Sacramentorum administratione, de vita & honestate Clericorum, de interna externaque modestia, in Synodo hac Nostra injungimus, quæ Antecessor Noster Cardinalis Zolleranus in sua, quæ Metropolitanus in Conciliis Provincialibus decreverunt, (quæ omnia & singula vobis ab oculis poni curavimus,) effectuetis, atque etiam subditis, curæ vestræ commisis, quatenus eos eorumque salutem respiciunt, exponatis, utque tum à vobis ipsis tum ab iis diligenter & accurate observentur, curetis. Quod uti à Principe Pastorum & Episcopo animarum nostrarum supremo, qui nos consecravit Deo genus electum, regale Sacerdotium, gentem sanctam, populum acquisitionis, impensissime efflagitamus; ita serio mandamus atque precipimus, ut quisque vestrum examussum sancteque observet; officio Nostrò, in puniendis iis qui deliquerint, promovendis vero ornandisque iis qui paruerint, nequaquam defuturi. Deus Dominus vos sanctos & immaculatos in adventum Filii sui servet. Dabamus ex Civitate Nostra Osnabrugensi, in Festo S. Marci Evangelistæ, Anno M D C XXVIII,

1 Reg. 3. & 12. v. 3.
2 Machab. 15. v. 12. 13. Matth. 5. v. 13. & 15. & 6. v. 22. 23.

1 Pet. 2. v. 9.